

**BÁO CÁO THAM LUẬN
Của Ban pháp chế HĐND tỉnh**

**VỀ KINH NGHIỆM VÀ GIẢI PHÁP NÂNG CAO
CHẤT LƯỢNG BAN HÀNH NGHỊ QUYẾT CỦA HĐND**

Kính thưa các đồng chí chủ trì Hội nghị!

Kính thưa các vị đại biểu!

Trước hết, thay mặt Ban pháp chế HĐND tỉnh, xin gửi đến các đồng chí chủ trì, các vị đại biểu lời chúc sức khỏe, hạnh phúc và thành đạt.

Được sự phân công của Thường trực HĐND tỉnh, Ban pháp chế HĐND tỉnh xin trao đổi, chia sẻ một số nội dung liên quan đến ***kinh nghiệm và giải pháp nâng cao chất lượng ban hành nghị quyết của HĐND***.

Kính thưa các vị đại biểu!

Việc ban hành nghị quyết trên tất cả các lĩnh vực của đời sống kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội, HĐND thể hiện vai trò cơ quan quyền lực nhà nước ở địa phương, thực hiện trách nhiệm trước cử tri trong việc quyết định những chủ trương, biện pháp quan trọng để thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội. Nghị quyết của HĐND được ban hành đúng trình tự, thủ tục, thẩm quyền quy định của pháp luật, cụ thể hóa được chủ trương, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, phù hợp với điều kiện thực tiễn của tỉnh, là yếu tố quyết định, làm cơ sở pháp lý cho việc tổ chức, triển khai thực hiện, tạo chuyển biến tích cực về mọi mặt ở địa phương, góp phần giữ vững ổn định chính trị, phát triển kinh tế - xã hội, từng bước nâng cao đời sống vật chất, tinh thần của nhân dân.

Trong những năm qua, trên cơ sở quy định của pháp luật và tình hình thực tế của địa phương, các nghị quyết của HĐND tỉnh được ban hành đáp ứng yêu cầu về tính hợp hiến, hợp pháp, kịp thời và khả thi, phù hợp với nguyện vọng của cử tri và nhân dân trong tỉnh, thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội và đảm bảo an quốc phòng - an ninh trên địa bàn.

Tuy nhiên, quá trình xây dựng, ban hành nghị quyết của HĐND tỉnh còn có những hạn chế, đó là: Một số cơ quan, đơn vị chưa chủ động trong việc đề nghị lập chương trình xây dựng nghị quyết hàng năm của HĐND tỉnh hoặc có đề nghị nhưng đưa vào chương trình những nghị quyết còn thiếu căn cứ pháp lý, tính khả thi do vậy việc tổ chức triển khai thực hiện chương trình xây dựng nghị quyết của HĐND tỉnh hiệu quả chưa cao; một số cơ quan được phân công soạn thảo nghị quyết chưa bảo đảm thực hiện theo quy trình quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật của HĐND, UBND về việc tổ chức khảo sát, đánh giá thực trạng quan hệ xã hội, tổ chức lấy ý kiến của các đối tượng chịu sự

tác động của nghị quyết còn hạn chế; ý kiến tham gia phản biện vào nội dung của các nghị quyết, nhất là nghị quyết chuyên đề cũng như thời gian nghiên cứu, thảo luận đối với các nghị quyết của đại biểu HĐND tại kỳ họp chưa nhiều, ...do đó, một số nghị quyết khi được ban hành phát huy tính hiệu lực, hiệu quả trong thực tiễn đôi khi chưa cao. Bên cạnh đó, số lượng nghị quyết ban hành tại kỳ họp thường lệ tương đối nhiều, trong khi thời gian nghiên cứu thẩm tra rất ngắn, nên phần nào ảnh hưởng đến chất lượng cũng như hiệu quả ban hành nghị quyết.

Từ thực tế đó, để nâng cao chất lượng ban hành nghị quyết của HĐND tỉnh, Ban pháp chế HĐND tỉnh xin đề xuất một số giải pháp để Hội nghị cùng tham khảo:

Thứ nhất: Nâng cao vai trò, trách nhiệm của cơ quan soạn thảo

Trên thực tế, cơ quan soạn thảo nghị quyết của HĐND tỉnh chủ yếu là UBND tỉnh, nên vai trò của UBND tỉnh là rất lớn, UBND tỉnh vừa là cơ quan đề nghị xây dựng chính sách, vừa là cơ quan tổ chức triển khai, thực hiện sau khi chính sách này được thông qua tại kỳ họp HĐND tỉnh. Do đó, việc ưu tiên tập trung nhân lực để nâng cao chất lượng đề nghị xây dựng, soạn thảo, góp ý, thẩm định văn bản (đối với nghị quyết QPPL) của HĐND tỉnh là nhiệm vụ quan trọng.

Để dự thảo nghị quyết có chất lượng, cơ quan chủ trì soạn thảo cần có kế hoạch, có sự chủ động và lựa chọn người có tâm huyết, có năng lực, trình độ chuyên môn sâu, am hiểu pháp luật và có kinh nghiệm để thực hiện. Đồng thời, trong thời gian xây dựng dự thảo cần quan tâm việc lấy ý kiến của đối tượng chịu tác động của chính sách, tổ chức đối thoại trực tiếp về chính sách, lấy ý kiến các chuyên gia, nhà khoa học. Nếu trong quá trình soạn thảo dự thảo nghị quyết không làm tốt khâu này thì chính sách sẽ không sát thực tiễn.

Mặt khác, đối với dự thảo nghị quyết QPPL muốn xây dựng đạt chất lượng còn phải làm tốt công tác thẩm định của cơ quan tư pháp, qua đó giúp đảm bảo tính thống nhất về nội dung, hình thức của văn bản và xác định việc ban hành nghị quyết là đúng thẩm quyền của HĐND tỉnh hay không.

Thứ hai: Đại diện Thường trực HĐND, các Ban của HĐND hoặc cơ quan tham mưu, giúp việc tích cực tham gia quá trình xây dựng dự thảo nghị quyết

Thông thường, sau khi dự thảo nghị quyết được cơ quan chủ trì soạn thảo, trình thông qua UBND tỉnh, mới được chuyển đến Thường trực HĐND tỉnh, các Ban của HĐND tỉnh để thẩm tra phục vụ kỳ họp theo quy định. Thực trạng này đã ảnh hưởng rất lớn đến chất lượng của nghị quyết khi được thông qua vì Thường trực HĐND, các Ban của HĐND chỉ mới tiếp cận lần đầu với dự thảo nghị quyết, nên việc nghiên cứu, xem xét, phục vụ công tác thẩm tra bị ảnh hưởng.

Để khắc phục tình trạng này, Thường trực HĐND tỉnh có thể thống nhất với UBND tỉnh về công tác phối hợp trong quá trình soạn thảo nghị quyết. Theo đó, ngay từ giai đoạn dự thảo ban đầu, đơn vị được giao chủ trì soạn thảo có trách nhiệm thông báo đến Thường trực HĐND, các Ban của HĐND (theo lĩnh vực liên quan), để cử đại diện hoặc giao cơ quan giúp việc (Văn phòng) tham gia quá trình

soạn thảo nghị quyết, kịp thời báo cáo tình hình, tiến độ về Thường trực HĐND, Ban của HĐND.

Việc Thường trực HĐND, các Ban của HĐND tỉnh hoặc cơ quan tham mưu giúp việc tiếp cận, theo dõi quá trình, diễn biến xây dựng dự thảo nghị quyết sẽ giúp cho Thường trực HĐND, các Ban của HĐND chủ động nghiên cứu các văn bản liên quan, ý kiến của các ngành có liên quan...là những cơ sở, điều kiện quan trọng trong việc xem xét, quyết định chính sách, nhất là các vấn đề liên quan nhiều đến việc sử dụng nguồn lực của địa phương.

Thứ ba: Tăng cường giám sát, khảo sát nắm bắt thông tin phục vụ công tác thẩm tra của các Ban HĐND tỉnh

Việc thẩm tra các dự thảo Nghị quyết của HĐND tỉnh do UBND tỉnh trình thực chất là hoạt động giám sát của HĐND. Nội dung này thuộc trách nhiệm của các Ban HĐND theo quy định của pháp luật và sự phân công của Thường trực HĐND tỉnh. Báo cáo thẩm tra của các Ban HĐND là tài liệu quan trọng, là quá trình nghiên cứu để đưa ra những kiến nghị, nhận định về những nội dung chưa phù hợp, chưa có tính khả thi, những vấn đề còn vướng mắc, chưa đúng quy định hoặc những nội dung còn có ý kiến khác nhau để giúp cho đại biểu có thêm thông tin, định hướng trong việc xem xét, thảo luận và quyết định tại kỳ họp.

Để chuẩn bị cho công tác thẩm tra, các Ban của HĐND tỉnh cần chủ động nắm chắc mọi thông tin liên quan đến nội dung dự thảo nghị quyết, vì nếu chỉ căn cứ vào tài liệu do cơ quan soạn thảo gửi đến, thì nội dung thông tin khó đảm bảo tính khách quan, đầy đủ. Mặt khác, với quy định hiện hành về thời gian thẩm tra dự thảo nghị quyết của các Ban HĐND tỉnh được quy định rất ngắn, chỉ có 05 ngày để hoàn tất một quy trình thẩm tra trước khi trình kỳ họp HĐND tỉnh, (chậm nhất là 15 ngày trước ngày khai mạc kỳ họp, cơ quan trình dự thảo nghị quyết phải gửi tài liệu thẩm tra). Với số lượng lớn các dự thảo nghị quyết gửi đến trước kỳ họp, nếu các Ban của HĐND tỉnh không chủ động nắm bắt thông tin trước đó, sẽ gặp khó khăn trong việc kiểm tra về tính xác thực của các thông tin do cơ quan soạn thảo trình.

Do đó, để công tác thẩm tra đạt kết quả cao, Ban pháp chế HĐND tỉnh đã căn cứ vào chương trình ban hành nghị quyết đã được HĐND tỉnh thông qua, chủ động xây dựng kế hoạch giám sát, khảo sát về lĩnh vực của Ban, qua đó nắm bắt thông tin đa chiều liên quan đến nội dung dự thảo nghị quyết, làm cơ sở đánh giá một cách đầy đủ, khách quan về tính hợp hiến, hợp pháp, cũng như sự phù hợp của dự thảo nghị quyết đối với đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và tình hình, điều kiện phát triển kinh tế - xã hội của địa phương.

Thứ tư: Quan tâm việc cung cấp thông tin cho đại biểu, phục vụ thảo luận chính sách tại kỳ họp HĐND

Thời gian gần đây, công tác tổ chức điều hành kỳ họp của HĐND tỉnh ngày càng có nhiều đổi mới, trong đó chú trọng việc giảm thời gian đọc, nghe báo cáo trên hội trường, tăng cường thời gian thảo luận, bao gồm thảo luận toàn thể và thảo luận theo Tổ đại biểu HĐND.

Tuy nhiên, để việc đổi mới đó thật sự phát huy tác dụng, thì cùng với việc điều chỉnh chương trình nghị sự, phải cung cấp cho các đại biểu đầy đủ các điều kiện cần thiết phục vụ việc nghiên cứu, xem xét, thảo luận chính sách trước khi quyết định, nhất là việc cung cấp thông tin cho đại biểu. Bên cạnh báo cáo kết quả thẩm tra các Ban của HĐND, Thường trực HĐND cần gợi ý những nội dung cần tập trung thảo luận để tránh dàn trải; cung cấp thêm những tài liệu có liên quan đến dự thảo nghị quyết như: quy định của một số địa phương khác trong cùng vấn đề, ý kiến của nhân dân, nhất là đối tượng chịu sự tác động trực tiếp của nghị quyết để đại biểu tham khảo.

Thứ năm: Nâng cao chất lượng tham mưu của Văn phòng HĐND tỉnh

Một trong những nhiệm vụ của Văn phòng Đoàn ĐBQH và HĐND tỉnh là giúp Ban của HĐND tỉnh xây dựng báo cáo thẩm tra và giúp Thường trực HĐND tỉnh hoàn thiện các dự thảo nghị quyết của HĐND tỉnh. Do đó, để nâng cao chất lượng tham mưu của Văn phòng Đoàn ĐBQH và HĐND tỉnh, chuyên viên giúp việc cần có năng lực, trình độ, nghiêm túc thực hiện chế độ thông tin báo cáo một cách nhanh chóng, đầy đủ và chính xác với lãnh đạo phòng, Văn phòng, lãnh đạo Ban hoạt động chuyên trách để xin ý kiến chỉ đạo.

Thực hiện tốt công tác phối hợp giữa Văn phòng Đoàn ĐBQH và HĐND tỉnh với Văn phòng UBND tỉnh để nâng cao chất lượng công tác tham mưu, đảm bảo các nội dung trình kỳ họp HĐND tỉnh phải được chuẩn bị theo đúng thời gian quy định.

Thứ sáu: Sau khi nghị quyết của HĐND đã có hiệu lực thi hành, UBND ban hành quyết định để triển khai thực hiện, nếu không có nhiều nội dung thay đổi so với nghị quyết của HĐND thì không nhất thiết phải thực hiện lại toàn bộ quy trình, thủ tục như khi tiến hành xây dựng nghị quyết. Như vậy sẽ giúp nghị quyết sớm được triển khai thực hiện hơn.

Thứ bảy: Sau khi ban hành nghị quyết, HĐND cần giao trách nhiệm cho Thường trực HĐND và các Ban HĐND tăng cường giám sát việc triển khai và nắm bắt thông tin kịp thời phát hiện những bất cập trong quá trình triển khai thực hiện.

Tóm lại, để chất lượng ban hành nghị quyết của HĐND đảm bảo yêu cầu thực tiễn, phù hợp với các văn bản, sự chỉ đạo của cơ quan nhà nước cấp trên, đảm bảo sự vận hành thông suốt của các cơ quan liên quan,... cần rất nhiều yếu tố và yếu tố nào cũng rất quan trọng. Nhưng quan trọng nhất là yếu tố con người, mỗi một cơ quan, đơn vị, cá nhân xác định tốt trách nhiệm, năng lực, có tâm, đức, tài, nhiệt huyết, niềm tin và dám chịu trách nhiệm, thì mỗi nghị quyết khi được kỳ họp HĐND quyết định thông qua sẽ góp phần quan trọng trong việc thi hành, sát với thực tiễn.

Xin trân trọng cảm ơn Hội nghị! Hy vọng với chuyên đề này, Ban pháp chế HĐND tỉnh sẽ góp thêm một vài quan điểm để Hội nghị tham khảo, kịp thời phát hiện những bất cập trong quá trình thực hiện./.